

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
06.03.2023. – 10.03.2023.

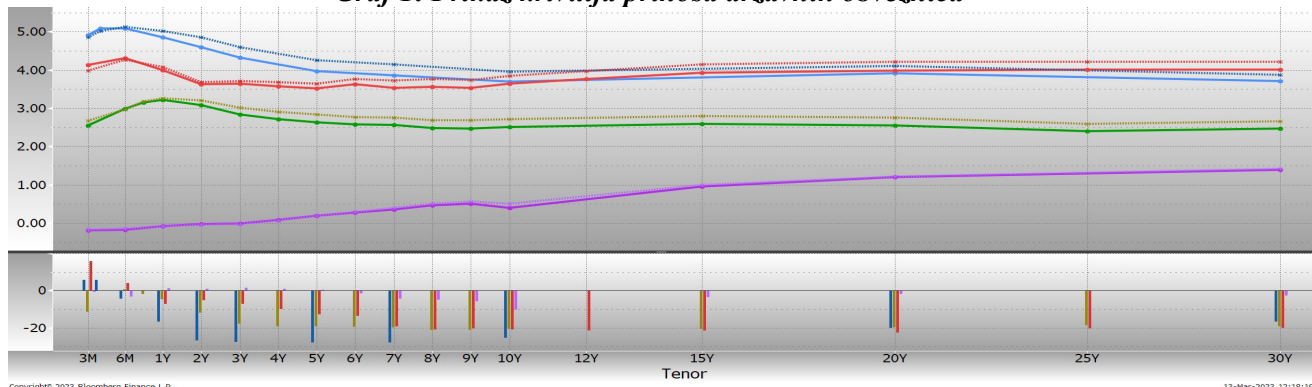
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	3.3.23	10.3.23	3.3.23	10.3.23	3.3.23	10.3.23	3.3.23	10.3.23
2 godine	3.21	3.10	4.86	4.59	3.70	3.64	-0.03	-0.02
5 godina	2.84	2.64	4.25	3.96	3.65	3.53	0.20	0.21
10 godina	2.72	2.51	3.95	3.70	3.85	3.64	0.51	0.41

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	3.3.23	10.3.23
3 mjeseca	2.702	2.599
6 mjeseci	2.979	2.986
1 godina	3.297	3.252

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 10.03.2023. godine (pune linije) i 03.03.2023. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su, za razliku od ranijeg razdoblja, u prošlom tjednu zabilježili izražen pad. U odnosu na prethodni tjedan prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 12 i 21 bazni bod, a iste promjene su zabilježene kod prinosa italijanskih obveznica. Zvaničnici ECB, posebno uoči sjednice koja se održava ovog četvrtka, su uglavnom bili prilično jasni u svojim izjavama o potrebi nastavka provođenja politike povećanja kamatnih stopa. Na početku tjedna izjava člana UV ECB Holzmann, da podržava povećanje kamatnih stopa za po 50 baznih bodova na svakoj narednoj sjednici do kraja srpnja (ukupno 4 povećanja), utjecala je prvobitno na rast prinosa. Ipak, nakon toga pa sve do kraja tjedna prinosi su korigirani naniže. Najveće promjene su zabilježene u petak pod utjecajem negativnih vijesti o financijskoj instituciji SVB iz SAD, a najveće promjene su zabilježene na krajnjem dijelu krive prinosa.

Prema objavljenom istraživanju Bloombergu u petak ECB će pojačati borbu protiv inflacije, tako što će još 4 puta povećati kamatne stope, dovodeći kamatnu stopu na depozite banaka na prosječnu razinu od 3,75% i brže povlačiti portfelj obveznica čija je vrijednost 5 bilijuna EUR. Od većih banaka Morgan Stanley i Barclays očekuju vrhunac kamatne stope od 4%, dok JPMorgan i Citi bank očekuju 3,5%.

Predsjedatelj Odbora za bankarsku superviziju ECB Enria je najavio da će ECB naredne godine pokrenuti tematski test na stres na sajber otpornost, koji će testirati sposobnost banka da odgovore i da se uspješno oporave od sajber napada, koji su u posljednje vrijeme u porastu.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ OŽUJAK	-5,5	-11,1	-8,0
2.	GDP – EZ (Q/Q) final. IV tromjesečje	0,1%	0,0%	0,4%
3.	GDP – Grčka (Q/Q) IV tromjesečje	0,3%	1,4%	0,4%
4.	Maloprodaja – EZ (G/G) SIJEČANJ	-1,8%	-2,3%	-2,8%
5.	Maloprodaja – Njemačka (G/G) SIJEČANJ	-5,0%	-4,6%	-5,7%
6.	Maloprodaja – Italija (G/G) SIJEČANJ	-	6,2%	3,6%
7.	Maloprodaja – Španjolska (G/G) SIJEČANJ	-	5,5%	4,8%
8.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G) SIJEČANJ	-12,5%	-10,9%	-9,9%
9.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G) SIJEČANJ	-3,7%	-1,6%	-3,3%
10.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G) SIJEČANJ	0,8%	-0,4%	0,7%
11.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G) SIJEČANJ	-	-0,7%	0,5%
12.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G) SIJEČANJ	-	4,3%	0,7%
13.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G) SIJEČANJ	-	9,8%	15,0%
14.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G) SIJEČANJ	-	-2,9%	0,7%
15.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR) SIJEČANJ	-	-12,9	-14,7
16.	Bilanca tekućeg računa - Francuska (u milijard. EUR) SIJEČANJ	-	-3,6	-7,6
17.	Stopa inflacije – Njemačka (final.) VELJAČA	9,3%	9,3%	9,2%
18.	Zaposlenost – EZ (Q/Q) final. IV tromjesečje	0,4%	0,3%	0,3%
19.	Ukupan broj zaposlenih – Francuska (Q/Q) I tromjesečje	-	0,2%	0,2%

SAD

Prinosi na američke državne obveznice su do sredine proteklog tjedna bilježili rast, posebno na prednjem dijelu krive, te je prinos na dvogodišnje obveznice na zatvaranju tržišta u srijedu zabilježio najvišu razinu u posljednjih skoro 17 godina. Rast prinosa je zabilježen neposredno prije i nakon što je predsjednik Fed-a Powell pred Kongresom upozorio na to da će FOMC vjerojatno morati povećati referentnu kamatnu stopu više od očekivanja kao odgovor na nedavno objavljene “snažne” podatke. Nakon izlaganja Powella, tržišni sudionici su povećali očekivanja vezana za povećanje referentne kamatne stope na sjednici iz ožujka sa 25 na 50 baznih bodova, dok se za naredna četiri mjeseca očekuje ukupno povećanje od 100 baznih bodova.

Međutim, događanja vezana za propast SVB banke su od sredine tjedna potresla kako financijsko tržište u SAD tako i globalna financijska tržišta, a što se odrazilo na snažan pad prinosa (na tjednoj razini zabilježen pad između 25 i 27 baznih bodova). Naime, krajem tjedna je objavljena vijest da glavna banka za tehnološke startupe u SAD, Silicon Valley Bank (SVB), zatvara svoje poslovanje, ostavljajući klijente i investitore u neizvjesnosti. Ovo je najveća propast jedne banke u SAD od 2008. godine. Panika među investitorima počela je sredinom prošlog tjedna nakon što je banka u srijedu objavila da je prodala značajan iznos vrijednosnih papira sa gubitkom, te najavila da će emitirati 2,25 milijardi USD novih dionica kako bi ojačala svoje bilančne pozicije. U četvrtak su dionice ove banke „strmoglavno“ pale, te je zabilježeno dnevno smanjenje istih čak preko 60% zbog straha investitora da će se financijska kriza iz 2007. i 2008. godine ponoviti. Do petka ujutro trgovanje dionicama SVB-a je zaustavljeno, te je SVB odustala od nastojanja da brzo prikupi kapital ili pronađe kupca. Odmah nakon toga, američki regulatori su intervenirali, zatvorili banku i stavili je u stečaj pod kontrolu Federalne korporacije za osiguranje depozita. Istovremeno, ministrica financija SAD Yellen je izjavila kako američke vlasti ne namjeravaju osigurati spas za investitore ove banke, ali je naglasila da će zaštititi sve štediške, pa čak i one sa iznosima preko uobičajenih 250 tisuća dolara.

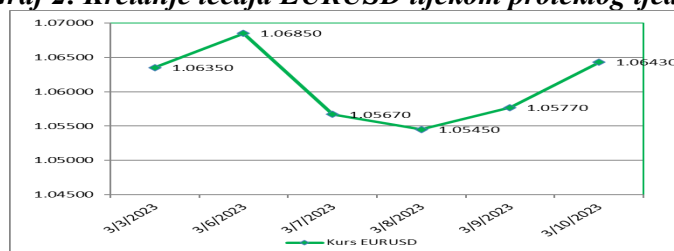
Proteklog tjedna je objavljeno i Fedovo izvješće o stanju američkog gospodarstva, Beige Book, u kojem je istaknuto da se američka ekonomija pokazala otpornom od početka ove godine, sa stabilnom potrošnjom i stabilizacijom proizvodnje. Međutim, izgledi za naredno razdoblje su manje optimistični sa „povećanom neizvesnošću“ prema podacima prikupljenim od strane 12 regionalnih banaka.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti	VELJAČA	3,4%	3,6%	3,4%
2.	Promjena broja zaposlenih nefarmerski sektor	VELJAČA	225.000	311.000	504.000
3.	Promjena broja zaposlenih privatni sektor	VELJAČA	215.000	265.000	386.000
4.	Promjena broja zaposlenih prerađivački sektor	VELJAČA	10.000	-4.000	13.000
5.	Tvorničke porudžbine	SIJEČANJ	-1,8%	-1,6%	1,7%
6.	Porudžbine trajnih dobara F	SIJEČANJ	-4,5%	-4,5%	5,1%
7.	Trgovinska bilanca (u milijard. USD)	SIJEČANJ	-68,7	-68,3	-67,2
8.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	3. ožujka	-	7,4%	-5,9%
9.	Veleprodajne zalihe (M/M) final.	SIJEČANJ	-0,4%	-0,4%	0,1%
10.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	4. ožujka	195.000	211.000	190.000
11.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	25. veljače	1.660.000	1.718.000	1.649.000

USD je blago deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,0635 na razinu od 1,0643.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Članica MPC BoE Mann je upozorila da bi se GBP mogla suočiti sa silaznim pritiscima ukoliko investitori još uvijek nisu u potpunosti ukalkulirali procjene ECB i Fed a o rastu kamatnih stopa. Mann je istaknula da je slabljenje GBP bilo značajno za inflaciju koja je smanjena sa vrhunca koji je iznosio 11,1% u listopadu, ali koja je tijekom siječnja ipak ostala iznad 10%. Kada je upitana o tome koliko će BoE dalje povećavati kamatne stope istaknula je da je u skorijim obraćanjima ukazala na to da je potrebno više učiniti kako bi se osiguralo očekivanja za opadajuću stopu inflacije i da se ublaži ukorijenjenost očekivanja inflacije.

Članica MPC BoE Dhingra je izjavila da, prema njenom mišljenju, oprezna strategija bi održala politiku stabilnosti usljed rastućih signala da cjenovni pritisci slabe i da treba spremno odgovoriti na razvoj evolucije cijena. Dhingra smatra da bi se ovim izbjeglo prekomjerno zatezanje i vraćanje ekonomije na održivi inflatorni cilj od 2% u srednjem roku. Također, Dhingra je istaknula da je njen zaključak da s obzirom na malo dokaza o daljoj troškovnoj inflaciji, dalja zatezanja u monetarnoj politici predstavljaju veći rizik za ekonomski output u srednjem roku nego što je to inflacija.

Premijer Sunak i predsjednik Francuske Macron su se sastali kako bi ponovo uspostavili bliske odnose nakon godina neslaganja oko Brexita. Nakon održanog sastanka, priopćeno je da su se dogovorili da Velika Britanija uplati novčana sredstva Francuskoj u iznosu oko 480 milijuna GBP u naredne tri godine kako bi pomogla u suzbijanju migranata koji putuju malim čamcima u Veliku Britaniju, čime će pomoći financiranju većeg broja patrola i poboljšanja tehnologije.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (M/M)	SIJEČANJ	0,1%	0,3%	-0,5%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	SIJEČANJ	-4,1%	-4,3%	-4,0%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	SIJEČANJ	-5,0%	-5,2%	-5,7%
4.	Uslužni sektor (tromjesečno)	SIJEČANJ	-0,1%	0,0%	0,0%
5.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP)	SIJEČANJ	17,500	-17,855	-19,271

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, pa je tečaj EURGBP zabilježio rast sa razine od 0,88301 na razinu od 0,88427. GBP je blago deprecirala u odnosu na USD, pa je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,2036 na razinu od 1,2030.

JAPAN

U petak je održana sjednica MPC BoJ na kojoj nije došlo do promjena u monetarnoj politici koja se trenutno primjenjuje. Ovo je bila posljednja sjednica odlazećeg guvernera Kurode. Na sjednici je BoJ zadržala negativnu kamatnu stopu i gornju razinu prinosa na državne obveznice. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da su primjetne promjene u stavovima kompanija i sindikata uoči pregovora o plaćama i dodao da se Japan približava onome što je BoJ nastojala da postigne, a to je postizanje inflacije od 2%, uz rast plaća. S obzirom na to da postoje razne neizvjesnosti sa kojima se suočava ekonomija Japana, Kuroda je istaknuo da je bitno da se zadrže masivni stimulansi kako bi se podržali napori kompanija da povećaju plaće. Kuroda je dodao da su prednosti monetarnih olakšica daleko premašile nedostatke, te da je prerano raspravljati o izlasku iz ultrastimulativne monetarne politike. Prema njegovim riječima, očekuje se da će se inflacija usporiti ispod ciljane razine u drugoj polovini fiskalne 2023. godine, a zatim da će ponovo porasti, te da je prerano odlučiti da li BoJ treba da izađe iz stimulatvne politike u ovoj fazi.

Donji dom Parlamenta Japana je tijekom proteklog tjedna odobrio nominaciju narednog guvernera BoJ, kao i viceguvernera, čime je imenovano rukovodstvo koje će imati zadatak da provede postupak izlaska iz ultraekspanzivne monetarne politike. Odobrenjem u Gornjem domu Parlamenta, Ueda će zvanično naslijediti Kurodu 8. travnja, dok je prva naredna sjednica MPC BoJ zakazana za 27-28. travnja.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Realne zarade (G/G) SIJEČANJ	-3,2%	-4,1%	-0,6%
2.	Tekuća bilanca (u milijardama JPY) SIJEČANJ	-785,0	-1.976,6	33,4
3.	Vodeći indeks P SIJEČANJ	96,9	96,5	96,9
4.	Koicidirajući indeks P SIJEČANJ	96,4	96,1	99,1
5.	Monetarni agregat M2 (G/G) VELJAČA	-	2,6%	2,7%
6.	Monetarni agregat M3 (G/G) VELJAČA	-	2,2%	2,3%
7.	GDP (Q/Q) F IV tromjesečje	0,8%	0,1%	0,6%
8.	Osobna potrošnja (Q/Q) F IV tromjesečje	0,5%	0,3%	0,5%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 144,68 na razinu od 143,70. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 135,87 na razinu od 135,03.

NAFTA I ZLATO

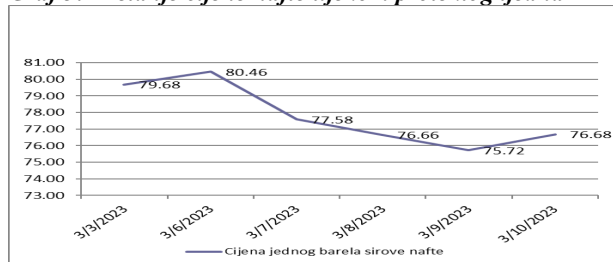
Na otvaranju tržišta nafte u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 79,68 USD (EUR 74,92).

Početkom trgovanja u ponedjeljak cijena nafte je prvo bilježila pad nakon što je Kina objavila oprezne prognoze ekonomskog rasta zemlje, a što predstavlja veliku neizvjesnost za potrošnju ovog energenta u Kini. Ipak, do kraja dana cijena je blago povećana u odnosu na prethodni radni dan. U utorak je cijena smanjena za 3,58% u odnosu na dan ranije, nakon petodnevnog rasta, a pod utjecajem komentara predsjednika Feda Powella koji su se odrazili na aprecijaciju USD. Nacionalne naftne kompanije u Kini, Kuvajtu i Nigeriji su objavile da su sve više fokusirane na proizvodnju prirodnog plina umjesto nafte.

Cijena nafte je tijekom trgovanja u srijedu i četvrtak nastavila pad kao rezultat bojazni da će agresivniji rast kamatnih stopa u SAD utjecati na tražnju, dok je tržište iščekivalo podatke o stanju zaliha ovog energenta. Potencijalno brži rast kamatnih stopa utječe na očekivanja za dalju tražnju za energentima, što se odražava na cijenu nafte.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je blago povećana i iznosila je 76,68 USD (EUR 72,05). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je smanjena za 3,77%, što je najveći tjedni pad u posljednjih skoro mjesec dana.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

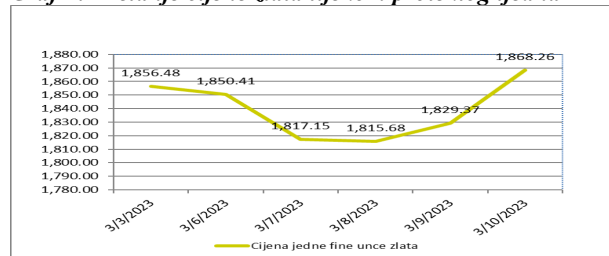

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.856,48 USD (EUR 1.745,63).

Cijena zlata je tijekom trgovanja u ponedjeljak smanjena uglavnom jer su investitori iščekivali svjedočenje predsjednika Powella kada bi mogao dati i neke naznake o daljem rastu kamatnih stopa. Tijekom trgovanja u utorak cijena je dodatno smanjena pod utjecajem aprecijacije USD, koja je uslijedila nakon Powellovog izlaganja u kojem je ukazao na dalje povećanje kamatnih stopa. Sredinom tjedna cijena zlata se održavala na razini od oko 1.815 USD po unci najviše pod utjecajem ranijih izjava predsjednika Feda Powella o daljem rastu kamatnih stopa. Od četvrtka cijena zlata je korigirana naviše, a u petak je zabilježila dnevni rast od preko 2% dosegovši najvišu razinu u proteklih mjesec dana pod utjecajem povećane potražnje za sigurnijim investicijama nakon propasti SVB banke u SAD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.868,26 USD (EUR 1.755,39). U odnosu na prethodni tjedan cijena zlata je povećana za 0,63%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.